

Mojdehtheology

عنوان مقاله

اهمیت رساله غزل غزل‌های سلیمان

سؤال تحقیقی:

اصلاً چرا چنین کتابی در کتاب مقدس گنجانده شده است، و ما مسیحیان چه برداشتی از آن داریم؟

از کتاب تفسیر مسیح محور غزل غزل‌ها

انتشارات کانون الهیات مژده

تأمل و بررسی: صفحه ۳۱، سؤال ۲

دانشجو: داود آذینی

اساتید:

کشیش منصور خواجه پور

کشیش دکتر کامبیز سقائی

دکتر سپیده قلی بیگی

تاریخ تحویل: ۲۹/۰۱/۲۰۲۴

کلام خدا، مقتدر و عاری از خطا، برنده و ابدی، قابل درک و اعتماد می‌باشد، صد در صد الهی و صد در صد انسانی است. کلام خدا، کلامی زنده و الهامی است، تا آنجائی که آگوستین قدیس معتقد است، هر جا سخن از کلام خدا باشد، در آنجا خدا سخن می‌گوید. این خصوصیات کلام خدا، از کتاب عاشقانه غزل‌های سلیمان میرا نیست؛ اگرچه محتوای این کتاب، عشق میان محبوب و محبوبه، و یا دلبر و دلداره را به تصویر می‌کشد، با این وجود، حکایت از عشق میان کلیسا و عیسی و یا قوم خدا و یهوه دارد؛ در هر حال، تفسیر این سروده زیبا چه از دیدگاه تحت‌اللفظی و چه از نقطه نظر الهی و تمثیلی، دارای غنای الهیاتی و کاربردی، در ارتباط ما با خدا و رابطه ما با همسر و عشق زمینی ما می‌باشد.

کتاب غزل غزل‌های سلیمان، جزو آن دسته کتاب‌هایی از کتاب مقدس به‌شمار می‌رود، که به‌لحاظ کانی بودن آن در کتاب مقدس، باعث شک و شبهات زیادی در مورد الهامی بودن آن شده است؛ چراکه درک مستقیم انسان از مفاهیم روحانی آن دشوار بوده، به‌طوری که بعضی مفسرین، این کتاب را جزو آن دسته از سروده‌هایی می‌دانند، که فقط در وصف عشق میان زن و مرد سراییده شده است؛ همچنین به‌جز یک آیه^۱، که در آن از خدا نام برده شده است، مانند کتاب لستر، هیچ‌گونه نامی از خدا برده نشده است، و هیچ اشاره‌ای به پرستش، خدمت کاهنان، انبیاء و نجات بشر در آن نشده است؛ از این‌رو با بررسی یک سؤال تحقیقی می‌توان به اهمیت این کتاب پی برد که: «اصلاً چرا چنین کتابی در کتاب مقدس گنجانده شده است، و ما مسیحیان چه برداشتی از آن داریم؟»^۲.

غنای الهیاتی غزل‌های سلیمان

اهمیت الهیاتی کتاب غزل غزل‌های سلیمان تا به حدی است، که اکثر پدران کلیسا، به‌صورت اجماع بر این باور هستند، که در ورای مفهوم اولیه و تحت‌اللفظی این کتاب، مفاهیمی عمیق‌تر و غنی‌تر نهفته شده، که از پیوند میان خدا و انسان حکایت دارد، و این آوای میان کلیسا به‌عنوان عروس، و عیسی مسیح به‌عنوان داماد آسمانی است، که در قالب غزل می‌سراید. تفسیر بسیار زیبایی را پولس رسول در رساله خود به افسسیان^۳ بیان می‌دارد، که نشانگر کلیسا به‌عنوان بدن مسیح، و مسیح به‌عنوان سر کلیسا و نجات‌دهنده این بدن است؛ آنچنان‌که در اهمیت غنای الهیاتی تفسیر تمثیلی غزل‌ها می‌توان به این درک رسید، که همچون شخصی به نام برنارد قدیس، راهب صومعه کلروو (۱۶-۱۷ م.)، در تفسیر دو فصل اول کتاب غزل غزل‌های سلیمان، هشتماد و شش موعظه ایراد نمود.^۴

۱ غزل غزل‌ها ۸: ۶

۲ دنیل ایکن، سیاوش جبرائیل، تفسیر مسیح‌محور: تجلی جلال عیسی در کتاب غزل غزل‌ها (انتشارات کانون الهیات مزده). ۳۱

۳ افسسیان ۵: ۲۲-۲۳

۴ بلز آرمیژون، Sagesse et Priere، حکمت و دعا: تفسیری از کتاب‌های مراثی، روت، یونس، غزل غزل‌ها، امثال، جامعه،

ایوب، مزامیر (نسخه الکترونیک www.irancatholic.com). ۵۳

در وصف کتاب غزل غزل‌ها یا به زبان عبری «شیرها-شیریم»، آوائی را در حد مفهوم کمال باید جستجو کرد، این مفهوم حد کامل را نباید با تصوف اشتباه گرفت، زیرا کتاب مقدس، کتاب تصوف نیست. گاهی در متون کتاب مقدس از واژگانی استفاده می‌کنیم، که ورای درک تکلم واژگان و قوای فکری ما است؛ آنچنان‌که در گذشته، با تکرار دو واژه و اضافه نمودن پسوند «ها»، از آن، یک صفت «برترین» می‌ساختند؛ تا آنجا که اوربجن، کتاب غزل غزل‌ها را با قدس-الاقداص یا قدوس قدوس‌ها، بدین‌گونه مقایسه می‌کند: «آن کس که وارد بخش قدسی معبد می‌شود، سعادت‌مند است: و اما خوشبخت‌تر، آن کسی است که وارد قدوس قدوس‌ها می‌شود... هم چنین، فرخنده، آن کسی است که غزل غزل‌های کتاب مقدس را درک می‌کند و آنها را می‌سراید... اما خوشبخت‌تر از همه این‌ها، آن کسی است که غزل غزل‌ها را به صورت سرودی می‌خواند».^۵

عشق حقیقی

کتاب غزل غزل‌ها، بخشی از کلام خداست، که رابطه یک عشق حقیقی میان مرد و زن را به طرز صحیح و خداپسندانه‌ای به صورت شعر و سروده بیان می‌دارد، به‌صورتی که در بتن این رابطه عاشقانه میان عاشق و معشوق، با وجود تمام شور و احساسات جوانی و تمایلات جسمانی، به تعلیم و آموزش از دیدگاه کتاب مقدس پرداخته است. الگویی که از هزاران سال پیش، بر مبنای اصول تربیت و رابطه درست میان زن و شوهر و یا دوران نامزدی آنان شکل گرفته است؛ به‌دلیل آنکه، خداوند محبت است^۶، و عشق حقیقی خود را بر ایمانداران واقعی، و به‌واسطه عیسی مسیح جاری نموده است. خداوند نمی‌خواهد که انسان تعالیم نادرست را از دنیای گناه آلود دریافت کند، و با آزمون و خطا، گناهان مختلف را تجربه نماید.^۷

عشق حقیقی میان محبوب و محبوبه

غزل غزل‌ها، حکایت از عشقی حقیقی و پاک میان دو دل‌داده دارد، دختر سیه چرده‌ای که در تاکستانی مشغول به‌کار است، با شبانی نیک سیرت که مشغول چرای گله می‌باشد. روزی سلیمان پادشاه که با سپاهیان خود، در حال گذر از این تاکستان بود، تمایلات نفسانی لگام گسیخته سلیمان^۸، نگاه خود را از اندام محبوبه بر نتافت، و عشقی جسمانی نسبت به محبوبه، بر او غالب گشت؛ به‌هر حال، دخترک جوان پس از تجربه یک عشق پاک و خالصانه‌اش با شبان، خود را درون قصر پادشاه می‌بیند؛ این غزل به ما می‌آموزد، که آتش عشقی حقیقی میان عاشق و معشوق، از آنجایی شعله بر

^۵ بلز آرمینژون، La Cantate de l'Amour، آوازهای عاشقانه: مطالعه‌ای بر غزل غزل‌های سلیمان (نسخه الکترونیک)

^۶ www.irancatholic.com،^۷

^۷ اول یوحنا ۴: ۸-۱۶

^۸ Michael s. Cole، ناصر ایرانی، تفسیر غزل غزل‌ها (نسخه الکترونیک www.onlinekelisa.com)،^۱

^۸ اول پادشاهان ۱۱: ۴

می‌افروزد، که زوج جوان باید تا به قبل از پیمان ازدواج، بر خواهش‌های چشم و شهوت‌های جسم غلبه کرده^۹، و تا زمان ازدواج صبر را پیشه سازند؛ چرا که عشقی واقعی و حقیقی، صبر را می‌طلبد.^{۱۰}

عشق حقیقی میان کلیسا و مسیح

مفهوم واقعی عشق انسانی در کتاب غزل غزل‌ها، زمانی آشکار می‌گردد، که منشاء و هدف آن عشق نمایان گردد. راز یک عشق زمینی را که از هر نیرویی فراتر است، را باید در آسمان جستجو کرد؛ آن‌جایی که خدا، عشق خود را در قلب جهانیان نهاد، و جهان را آنقدر محبت نمود، که پسر یگانه خود را فدیہ داد^{۱۱}، آن عشق پاک و حقیقی که بر روی صلیب، جان خود را به خاطر گناهان بشر داد، برای نجات هر کس که به او ایمان آورد^{۱۲}، محبتی و صف‌ناپذیر میان قوم خدا یعنی کلیسا و مسیح. همان عشق حقیقی که خدا در باغ عدن به آدم و حوا بخشید، تا به هم عشق بورزند، بارور و کثیر شوند، و بر تمامی زمین سلطنت کنند^{۱۳}، عشق حقیقی میان زن و مرد، منشأی درونی از عشقی است، که خدا از پیدایش جهان به آنان بخشیده است، همان عشقی را که در حد نهایت به بشر هدیه داد.

«در شخص عیسی مسیح درمی‌یابیم که این عشق از مرگ نیرومندتر بوده قادر به تمام رستاخیزها و تمام تجلی‌ها است»^{۱۴}، محتوای این پیام را از دل کتاب غزل غزل‌ها می‌توان دریافت، کتابی که درس زندگی را به همه انسان‌ها، درس محبت را به ایمان‌داران و درس عشق را به همسران می‌آموزد؛ در نهایت در پاسخ به سؤال تحقیقی، به این نتیجه می‌رسیم، که در کتاب غزل غزل‌های سلیمان، با تمام واژگان ساده‌ای که به زبان انسانی بیان شده است، غزل عاشقانه‌ای که در لافافه آن، میان خدا و قومش می‌توان شنید؛ اگرچه اختلاف نظر زیادی در تفسیر این کتاب وجود دارد، در هر صورت این کتاب جزو شصت و شش کتاب کانی کتاب مقدس قرار گرفت، و ایمان‌داران نیز از این کتاب در جهت جلال نام خداوند، چه در زندگی روحانی و چه در زندگی زناشویی بهره می‌برند.

۹ اول یوحنا ۲: ۱۶
 ۱۰ Michael s. Cole، ناصر ایرانی، تفسیر غزل غزل‌ها (نسخه الکترونیک www.onlinekelisa.com)، ۱
 ۱۱ یوحنا ۳: ۱۶
 ۱۲ رومیان ۱: ۱۶
 ۱۳ پیدایش ۱: ۲۶-۲۸
 ۱۴ بلز آرمینژون، Sagesse et Priere، حکمت و دعا: تفسیری از کتاب‌های مراثی، روت، یونس، غزل غزل‌ها، امثال، جامعه، ایوب، مزامیر (نسخه الکترونیک www.irancatholic.com)، ۶۲

منابع

آرمینژون، بلز. Sagesse et Priere، حکمت و دعا: تفسیری از کتاب‌های مراثنی، روت، یونس، غزل غزل‌ها، امثال،

جامعه، ایوب، مزامیر. (نسخه الکترونیک www.irancatholic.com)

آرمینژون، بلز. La Cantate de I Amour، آوازهای عاشقانه: مطالعه‌ای بر غزل غزل‌های سلیمان (نسخه الکترونیک

www.irancatholic.com)

ایکن، دنیل. سیاوش جبرائیل. تفسیر مسیح‌محور: تجلی جلال عیسی در کتاب غزل غزل‌ها. (انتشارات کانون الهیات مزده)

Michael s. Cole، ناصر ایرانی، تفسیر غزل غزل‌ها (نسخه الکترونیک www.onlinekelisa.com)

سایت کانون الهیات مزده: www.mojdehtheology